

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม*

A MODEL OF POTENTIAL PERFORMANCE DEVELOPMENT
OF INTERNAL SECURITY OPERATION COMMAND IN 1ST
AREA BASED ON BUDDHADHAMMA

สัญญา พงษ์ศรีดา

Sanya Phongsrida

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: donsrida@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ระเบียบวิธีวิจัยใช้แบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) จำนวน 10 รูปหรือคน เลือกแบบเจาะจง จากผู้บริหารของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 7 คน และพระภิกษุสงฆ์จำนวน 3 รูป รวมทั้งหมด 10 รูปหรือคน เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความ

* Received 8 April 2019; Revised 27 April 2019; Accepted 27 April 2019.

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 306 คน จากประชากร 1,454 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 พบว่า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1) สภาพปัญหาทางกาย พบว่า ความไม่พร้อมและขาดความสมดุลทางด้านร่างกายจึงไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ดีเท่าที่ควร กลุ่มที่ 2) สภาพปัญหาทางศีลธรรม เพราะพื้นฐานการปฏิบัติไม่เหมือนกันและขาดการปรับตัวและพฤติกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ กลุ่มที่ 3) สภาพปัญหาทางจิตใจ พบว่า ขาดความมั่นใจต่อการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งขาดความตื่นตัวและ กลุ่มที่ 4) สภาพปัญหาทางปัญญา พบว่า ขาดการปรับตัว ทักษะและประสบการณ์

2. ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม พบว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักภวามุ่งไปสู่การวางรากฐานด้านกาย ด้านศีล ด้านจิต และด้านปัญญามีผลต่อการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ไปสู่การมีความสามารถในการวางแผน การอำนวยการ และการประสานงาน เพราะการทำหน้าที่จะอยู่ในพื้นที่ ตามแนวชายแดน และพื้นที่ตอนใน และมีความสามารถช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ความมั่นคง ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพด้านกาย การพัฒนาศักยภาพด้านศีลธรรม การพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจ การพัฒนาศักยภาพด้านปัญญา พบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก

3. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม พบว่า ด้านกาย จะต้องมีการฝึกฝนการรับรู้ทางอายตนะทั้ง 6 ประการ การดูแลระบบของธาตุ การตรวจสอบร่างกายทุก ๆ เดือน และการ

ทดสอบสมรรถนะทางด้านร่างกาย ให้เกิดความพร้อมต่อสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ด้านศีลธรรม พยายามที่มุ่งส่งเสริมความพร้อมทาง ด้านการรักษา กฎ กติกา กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ความเป็นจรรยาบรรณ ค่านิยมที่พึงงามในความเป็นเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง ด้านจิต พบว่า การฝึกฝนอบรมกรรมฐานทางพระพุทธศาสนาสามารถจะปรับเปลี่ยนจิตใจให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี และความมั่นคงทางอุดมการณ์ที่หนักแน่น การฝึกสมาธิทำให้เกิดคุณภาพทางจิต เมื่อจิตมีความหนักแน่น มีความมั่นคงในกุศลธรรมทั้งหลายไม่ก่อเกิดความชั่วร้ายในจิตใจ และด้านปัญญา มุ่งส่งเสริมให้กับเจ้าหน้าที่ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การรู้จักการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะ หรือรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้านั่นเอง ลักษณะทางการพัฒนาศักยภาพมิได้เกิดขึ้นโดยความรู้สึกนึกคิด แต่จะต้องอาศัยการการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการศึกษาตามหลักวิชาการ และการศึกษาทางประสบการณ์ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะจัดโครงการตามหลักสูตรฝึกฝีกอบรมศักยภาพในแต่ละปีมีการทบทวนองค์ความรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกระบบหรือการเรียนรู้ในเชิงของพื้นที่เป้าหมาย

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1, หลักพุทธธรรม

Abstract

The research entitled “A Model of Potential Performance Development of Internal Security Operation Command In 1st Area Based On Buddhaddhamma” had 3 main objectives; 1) to analyze the problems of the Potential Performance Development of Internal Security Operation Command In 1st Area Based, 2) to develop a model of potential performance development of internal security operation command in 1st area based on buddhadhamma. And 3) to present a model of potential performance development of internal security operation command in 1st area based on buddhadhamma. The methodology was the mixed method between the qualitative and quantitative methods. The qualitative research collected data from 10 key informants, purposefully selected

from 7 managers of the Internal Security Operation Command in 1st Area Based and 3 knowledgeable monks. The tools for collecting data was the structured in-depth interview, collecting data by face-to-face in-depth-interview and analyzing data by the descriptive interpretation. The quantitative research collected data from 306 samples derived from 1,454 populations by questionnaires and analyzed data with descriptive statistics as frequencies, percentages and standard deviation, SD

Findings were as follows:

1. The problem of capability development of potential performance of internal security operation command in 1st area based officers could be divided into 4 categories as 1) physical problems, the internal security operation command In 1st Area Based officers lacked physical balance and unable to perform as well as he should, 2) morality problems; they had different background and lacked the appropriate behavioral adjustment, 3) mental problems; the Internal Security Operation Command In 1st Area Based officers lacked the confidence and alertness in performing duties and 4) the intellectual problems, lacking of adjustment, skill and experiences.

2. The Potential of performing duties of the Internal security operation command in 1st area based officers on Buddhhadhamma were that the pattern of capability development of the Internal Security Operation Command In 1st Area Based officers according the Pavana, Meditation was the firm foundation for body, ethics, mental and wisdom to upgrade the Internal Security Operation Command In 1st Area Based officers to have towards being able to plan tasks, director and liaison. Because of being in the area along the border and in the area next to the border and they were able to help people along the sensitive border as the civilians. As for the findings from the quantitative research were that the Internal Security Operation Command In 1st Area Based officers'

opinions towards the capability development in the areas of physical, morality, mental, and wisdom development were at high level with the average of 4.09 and the opinions towards the honesty development were at the high level.

3. The model of potential performance development of internal security operation command in 1st area based officers on buddhadhamma were that; the physical development, there should be training the perception by the six senses and matter caring and monthly physical check-up, physical test, ready for any circumstances that may arise at all times. Morality development; promotion for the readiness in practicing by the rules, regulation, orders, ethics and good values, attitudes, justice and honesty that are suitable for the Internal security operation command in 1st area based officers. Mental development; Buddhist meditation induces the mental health and mental capability and strong idealism. Buddhist meditation practice yields the mental health. When mentality is strong and secure, the bad action, kamma, will not arise in the mind. Intellectual development; this development should emphasize the awareness of the world changes and know how to solve confronting problems accordingly. The capability development cannot arise overnight by just thinking, but the activities must be repeatedly continued by the academic way or by experiences. The curriculum of capability development must be re-examined yearly including the learning activities by non-formal system and by target areas should be included.

Keyword: Model of Potential, Security Operation Command in 1st, Buddhadhamma

บทนำ

ปัญหาด้านความมั่นคงที่เกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีหลากหลายสลับซับซ้อนจนบางครั้งขยายตัวอย่างรวดเร็ว รุนแรง และส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ และอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต เป็นภัยอันตรายต่อ

ความสงบสุขของประชาชน รัฐบาลจึงได้กำหนด พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พุทธศักราช 2551 ขึ้น โดยให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นหน่วยปฏิบัติงานหลักซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร ตลอดจนบูรณาการและประสานการปฏิบัติร่วมกับทุกส่วนราชการ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและรักษาความมั่นคง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่นของตน เพื่อป้องกันภัยอันตรายที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ยามปกติและในยามที่เกิดสถานการณ์ ไม่ปกติ นอกจากนั้นได้กำหนดให้มีมาตรการ และกลไกควบคุมการใช้อำนาจเป็น การเฉพาะตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาความมั่นคง ทั้งที่สืบเนื่องมาจาก สภาวะแวดล้อม ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งแต่ละชาติมีความแตกต่างกันทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมจิตวิทยา ในขณะที่ประเทศไทยถือเป็นศูนย์กลางความเจริญ มี ความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านทรัพยากรและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาที่ส่งผล กระทบโดยตรงในหลายด้าน ซึ่งอาจขยายวงกว้างออกไปเป็นปัญหาด้านความมั่นคงที่รุนแรงต่อ ชาติได้ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ 1) ปัญหายาเสพติด 2) ปัญหาชนกลุ่มน้อย แรงงานต่างด้าวและผู้ หลบหนีเข้าเมือง 3) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 4) ปัญหาอาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์ 5) ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการจัดการทรัพยากร พลังงาน และสิ่งแวดล้อม 6) ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม 7) ปัญหาเกี่ยวกับอาวุธสงคราม 8) ปัญหาผู้มีอิทธิพล และ 9) ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, ม.ป.ป.) จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จะต้องเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงมุ่งเน้นที่จะ พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ ให้มีขีด ความสามารถ มีสมรรถนะและมีศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นโยบายของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรที่เน้นหนักกว่าพัฒนาบุคลากร ทุกสายงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นใน ศีลธรรมและสร้างค่านิยมให้มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เน้นภาวะผู้นำ ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและให้มีการ ทำงานเป็นทีม มีเอกภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใคร่ที่จะศึกษาถึงรูปแบบการพัฒนาศักยภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 โดยนำ

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นกรอบในการศึกษาสภาพทั่วไป การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม และนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ต่อผู้บริหารหรือผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร หรือ ผอ.รมน. และหน่วยงานความมั่นคง ให้มีนโยบายด้านการพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview) รวมทั้งการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษ(Focus Group Discussion) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม”และประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม เพื่อทราบสภาพปัญหาในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างไรและข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลเนื้อหาที่ได้เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามเพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูปหรือคน เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ที่สอดคล้องกับการพัฒนาในรูปแบบของหลักภavana 4 ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านกาย รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านศีล รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจ และรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านปัญญา

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลเนื้อหาที่ได้เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์เจาะลึกมาสังเคราะห์ เพื่อสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม

ขั้นที่ 5 นำเสนอรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ได้และสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศได้

ขั้นที่ 6 สรุปและอภิปรายผลการวิจัยและการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

2. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยกำหนดไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่

2.1 รูปแบบการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ได้แก่ กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม” ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 5 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ สภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กอง

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 เป็นอย่างไร รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านกาย เป็นอย่างไร รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านศีลธรรมเป็นอย่างไร รูปแบบการพัฒนาศักยภาพ ด้านจิตใจเป็นอย่างไร และรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านปัญญาเป็นอย่างไร

2.2 รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม แก่เจ้าหน้าที่สังกัดกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และกองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ในแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งไปสู่การสอบถามถึงข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม และศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความ มั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 80 ข้อ และข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ด้าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามประชากร ที่ กำหนดครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 232 คน และเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 1,222 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,454 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Random Sampling) และการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางของ Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ดังนี้ ผู้วิจัย แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และกอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด

3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview) ผู้วิจัยได้ กำหนดคัดเลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะจง คือ พระภิกษุสงฆ์ระดับผู้ปกครองคณะสงฆ์ จำนวน 3 รูป และ ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 10 รูปหรือคน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

4.1 เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยจะใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1,454 ชุด ใช้กลุ่มตัวอย่าง 306 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะดำเนินการ 1) ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ 3) สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ในการวิจัย และ 4) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ อายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ด้านภวนา 4 (ด้านกาย, ด้านศีลธรรม, ด้านจิตใจและด้านปัญญา) ที่มีผลต่อความซื่อสัตย์ สุจริต การยึดมั่นในศีลธรรม มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการทำงานเป็นทีมมีเอกภาพสภาพในปัจจุบันเป็นอย่างไร เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเกิร์ต (Likert) (Likert, Rensis, 1967) โดยใช้เกณฑ์แปลผลความหมายระดับความคิดเห็นจากการใช้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4.2 เครื่องมือการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจะใช้แบบการสัมภาษณ์โดยคัดเลือกแบบเจาะจงในการเก็บข้อมูลจากพระภิกษุสงฆ์ระดับผู้ปกครอง

คณะสงฆ์จำนวน 3 รูป ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด จำนวน 7 ท่าน รวมทั้งหมด 10 รูปหรือคน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้เป็นแนวคำถามการวิจัย ได้แก่ 1) สภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และ 2) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ควรเป็นอย่างไร

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิเคราะห์และประมวลผลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทั่วไปการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1
2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม
3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทั่วไปการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จำแนกสภาพปัญหาทั่วไปการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะลึกจำนวน 10 รูปหรือคน เกี่ยวกับประเด็นสภาพปัญหาทั่วไปการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ระดับผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด และพระภิกษุสงฆ์ระดับรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและ

พัฒนาการอบรมสถาบันวิปัสสนาธุระ เจ้าคณะอำเภอ และพระวิปัสสนาจารย์ ผลการสัมภาษณ์ พบสภาพปัญหาทั่วไป จำนวน 19 สภาพปัญหา ได้แก่ 1) มีความไม่พร้อมทางด้านร่างกาย 2) การจัดการฝึกอบรมสัมมนาไม่ค่อยเหมาะสม 3) ขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร 4) ขาดกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่มีทักษะเฉพาะปัญหาด้านความมั่นคง 5) ไม่มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย 6) ขาดการมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักศีลธรรมและคุณธรรมทางพระพุทธศาสนา 7) มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนน้อย 8) ปัญหาการปรับตัวและการฝึกฝนจิตใจให้เข้มแข็ง 9) การมีความพร้อมทางจิตใจที่แตกต่างกัน 10) มีความกังวลเรื่องสุขภาพและโรคภัย 11) มีความมั่นใจในตนเองน้อย 12) การมีความสัมพันธ์ภาพ 13) ระบบการสื่อสารที่ไม่ดี 14) ขาดประสบการณ์และทักษะที่ดี 15) ขาดการปฏิบัติตนและพฤติกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ 16) การเปลี่ยนแปลงความคิดของเจ้าหน้าที่ทำได้ยาก 17) การปรับตัวในการใช้เหตุและผลในการปฏิบัติหน้าที่ 18) ขาดการเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองเพิ่มเติม และ 19) มีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องน้อย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเกี่ยวกับสภาพปัญหาทั่วไปการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จำนวน 19 ปัญหาและจะอธิบายไว้ในส่วนสาระสำคัญ ซึ่งทางผู้วิจัยได้กำหนดจำแนกกลุ่มสภาพปัญหาการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ไว้จำนวน 4 กลุ่มใหญ่ที่สอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพตามหลักพุทธธรรม ได้แก่

กลุ่มที่ 1. สภาพปัญหาทางด้านกาย ประกอบด้วย 6 ปัญหา ได้แก่ 1) การจัดการฝึกอบรมสัมมนาไม่ค่อยเหมาะสม 2) มีความไม่พร้อมทางด้านร่างกาย 3) ขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร 4) ขาดกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่มีทักษะเฉพาะปัญหาด้านความมั่นคง 5) ไม่มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 6) มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนน้อย

กลุ่มที่ 2. สภาพปัญหาทางด้านศีล ประกอบด้วย 2 ปัญหา ได้แก่ 1) ขาดการมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักศีลธรรมและคุณธรรมทางพระพุทธศาสนา และ 2) ขาดการปฏิบัติตนและพฤติกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่

กลุ่มที่ 3. สภาพปัญหาทางด้านจิตใจประกอบด้วย 6 ปัญหา ได้แก่ 1) มีความพร้อมทางจิตใจที่แตกต่างกัน 2) มีความมั่นใจในตนเองน้อย 3) ระบบการสื่อสารที่ไม่ดี 4) มีความ

กังวลเรื่องสุขภาพและโรคภัย 5) ปัญหาการปรับตัวและการฝึกฝนจิตใจให้เข้มแข็ง และ 6) การมีความสัมพันธ์ภาพ

กลุ่มที่ 4. สภาพปัญหาทางด้านปัญญา ประกอบด้วย 5 ปัญหา ได้แก่ 1) ขาดประสบการณ์และทักษะที่ดี 2) การเปลี่ยนแปลงความคิดของเจ้าหน้าที่ทำได้ยาก 3) การปรับตัวในการใช้เหตุและผลในการปฏิบัติหน้าที่ 4) ขาดการเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองเพิ่มเติม 5) มีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องน้อย

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม

การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม เป็นประเด็นสำคัญสำหรับการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้กับเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และสามารถจะปฏิบัติงานได้ต่อสภาวะการณ์แห่งความเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามด้านความมั่นคง ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าจะสามารถนำไปสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาศักยภาพได้อย่างไรตามแนวทางพระพุทธศาสนาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสถึงการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ไว้ 4 ประการ ได้แก่ การพัฒนาทางด้านกายภาพ การพัฒนาทางด้านศีลภาพ การพัฒนาทางด้านจิตภาพ และการพัฒนาด้านปัญญาภาพที่มีความครอบคลุมศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ หรือการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ซึ่งอาจจะต้องพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคอื่น ๆ จะทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพงานด้านความมั่นคงต่อไป ดังนี้

2.1 การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ด้านกายภาพ มุ่งที่จะเสริมสร้างให้ร่างกายเกิดความสมบูรณ์แข็งแรงด้วยวิธีการ ดังนี้

2.1.1 การฝึกฝนการรับรู้ทางอายตนะทั้ง 6 ประการ ได้แก่ การฝึกฝนอบรมการใช้ศักยภาพทางตา ให้เกิดการเห็นตามความเป็นจริง การฝึกฝนอบรมการรับรู้ทางตาที่ไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ทางสายตา การฝึกฝนอบรมทางการรับรู้ทางหูที่เป็นเสียงจากผู้อื่นหรือเสียงอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกิจการ เมื่อได้รับเสียงทางหูจะต้องเกิดการพิจารณาด้วยปัญญาอันเท่าทันต่อเสียงนั้น ๆ การฝึกฝนอบรมทางจมูก อันเป็นกลิ่นไม่ว่าจะเป็นกลิ่นที่ชอบหรือไม่ชอบก็ตาม

จะต้องพิจารณาเกิดความต้องการอื่น ๆ ตามมาที่ก่อให้เกิดการแสวงหาอย่างไม่ถูกต้อง การฝึกฝนอบรมทางลึ้น อันเป็นการรับรู้ทางรสชาติอาหารที่กลืนกินเข้าไปในร่างกายไม่เกิดพลังกำลังที่มุ่งสร้างความชั่วร้าย และการฝึกฝนอบรมในทางการสัมผัสอ่อนนุ่มทั้งหลายไม่ให้ติดอยู่ การสัมผัสนั้น ๆ

2.1.2 การดูแลระบบของธาตุทั้ง 4 ประการได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และธาตุลม ธาตุทั้งหมดเหล่านี้ต้องการการการบำรุงดูแลรักษาด้วยการให้อาหารที่เป็นประโยชน์ต่อธาตุ หากไม่ได้รับการบำรุงดูแลรักษาอย่างดีจะทำให้เกิดความทรุดโทรม และความเสื่อมของร่างกาย จึงไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโดยมากแล้ว การบำรุงดูแลรักษาจะประกอบด้วยอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายครบทั้ง 5 หมู่ เพื่อดูแลความสมดุลทางร่างกายนั่นเอง

2.1.3 การตรวจสอบร่างกายบ่อย ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ซึ่งทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 รวมถึงกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 มีนโยบายในการดูแลร่างกายให้กับเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพราะการตรวจสอบร่างกายและสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อจะทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ยังมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์หรือไม่ อย่างไร จะต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับการปฏิบัติภารกิจอย่างไร

2.1.4 การทดสอบศักยภาพทางด้านร่างกาย ให้เกิดความพร้อมต่อสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพราะเจ้าหน้าที่ทุกคน หลายหน่วยจะต้องลงพื้นที่ตามแนวชายแดน และพื้นที่ตอนใน มีทั้งชุมชนชายแดน ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง และชุมชนแออัดซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สิน และที่สำคัญยังอยู่ในพื้นที่อันตรายตามแนวชายแดน หากร่างกายไม่มีความพร้อมก็ต้องเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน หรือต้องกลับมารักษา อาจทำให้การทำงานของทีมเสียหายได้ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดย่อมทำให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย

2.2 การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ด้านศีลภาวนา เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มุ่งส่งเสริมความพร้อมทางด้านการรักษากฎ กติกา กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ความเป็นจรรยาบรรณ ค่านิยมที่ดีงามในความเป็นเจ้าหน้าที่กอง

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ยังไม่พึงประสงค์ การส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง รวมทั้งการมุ่งการรักษาความประพฤติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศีลธรรม 5 ประการตามแนวทางพระพุทธศาสนา ที่พยายามให้ความสำคัญและความตระหนักไปกับการตั้งเจตจำนงและการตั้งใจที่จะปฏิบัติให้เกิดศักยภาพ การปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดอันเป็นความต้องการตามนโยบายของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) ที่เน้นหนักว่าพัฒนาบุคลากรทุกสายงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมีอาชีพมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและสร้างค่านิยมให้มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นภาวะผู้นำ ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและให้การทำงานเป็นทีมและมีเอกภาพ

2.3 การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ด้านจิตภาวนา ทำให้ทราบว่า 1) การพัฒนาศักยภาพด้านจิตด้วยการฝึกกรรมฐานทางพระพุทธศาสนา พบว่า การฝึกฝนอบรมกรรมฐานทางพระพุทธศาสนาสามารถจะปรับเปลี่ยนจิตใจให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี และความมั่นคงทางอุดมการณ์ที่หนักแน่นได้อย่างมาก เพราะการฝึกอบรมจิตเป็นการฝึกสมาธิให้เกิดคุณภาพทางจิต เมื่อจิตมีความหนักแน่น มีความมั่นคงในกุศลธรรมทั้งหลายไม่ก่อให้เกิดความชั่วร้ายในจิตใจ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในความเป็นเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 2) การพัฒนาศักยภาพด้านจิตด้วยการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พบว่า การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาย่อมมีผลต่อการสร้างจิตสำนึกรักในคุณความดีต่อศาสนาที่ตนศรัทธา รวมทั้งการส่งเสริมการนำหลักพุทธธรรมไปสร้างกรอบการดำเนินชีวิตและกรอบการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป 3) การพัฒนาศักยภาพด้านจิตด้วยการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การสร้างอุดมการณ์การเป็นเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในหลายหน่วยงานจะส่งเสริมระบบการดำเนินชีวิตด้วยการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 และสามารถนำไปสู่การยึดเป็นแบบอย่างที่ดีที่ส่งเสริมต่อการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างดี 4) การพัฒนาศักยภาพด้านจิตด้วยการส่งเสริมการสวดมนต์ไหว้พระประจำวัน จะทำให้เกิดสมาธิและความอ่อนโยนต่อจิตใจเหมาะสมกับการเริ่มต้นการดำเนินชีวิตที่ดีจะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ที่ดี

2.4 การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ด้านปัญญาภาวนา ทำให้ทราบว่า ด้านปัญญาภาวนาเป็นการเรียนรู้หลักอริยสัจ หลักไตรลักษณ์ หลักพุทธธรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะหลักสัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะที่มุ่งส่งเสริมให้กับเจ้าหน้าที่ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งการรู้จักการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เฉพาะ หรือรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้านั้นเอง ลักษณะทางการพัฒนาศักยภาพมิได้เกิดขึ้นโดยความรู้สึกรู้สึกคิดแต่จะต้องอาศัยการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการศึกษาตามหลักวิชาการ และการศึกษาทางประสบการณ์ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะจัดทำโครงการตามหลักสูตรฝึกฝีกอบรมศักยภาพในแต่ละปีมีการทบทวนองค์ความรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อื่น ๆ อาทิเช่น การส่งเสริมเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของประเทศไทย หากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็ยังเป็นหลักให้ประชาชนคนไทยอยู่เสมอ

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม

สรุปรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ดังนี้

3.1 การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทางด้านกายภาวนา กายภาพหรือร่างกายนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การฝึกฝนอบรมให้เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ให้มีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานได้ในทุกสถานการณ์ย่อมประสบผลสำเร็จไปแล้วระดับหนึ่ง อาทิเช่น การส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทั้งในตอนเช้า และในตอนเย็น การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองไม่ให้มีโรคภัยเจ็บป่วยได้ง่าย การจัดหาอาหารให้ครบที่ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และบรรลุภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง การสร้างสภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีมและมีเอกภาพ การจัดสวัสดิการอย่างดีที่สุดเพื่อให้เกิดกำลังใจ การจัดหายุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในหน่วยงาน การฝึกอบรมด้านทักษะต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง รวมทั้ง การสร้างประสบการณ์และทักษะด้านการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก

สิ่งเหล่านี้ย่อมมีความสำคัญอย่างมากที่ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และหน่วยเหนือ (กอ.รมน.) จะต้องมองเห็นเป็นประเด็นใหญ่ ที่จะยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถให้มีศักยภาพต่อการปฏิบัติการกิจได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และมีเอกภาพการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทางด้านศีลภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จะมีปัญหาน้อยในด้านนี้ เพราะการรักษาระเบียบวินัยค่อนข้างจะอยู่ในกฎเกณฑ์ข้อบังคับของผู้บังคับบัญชาอย่างมาก และมีกำกับและกำหนดมาจากหน่วยต้นสังกัดเดิมมาแล้ว เพราะการมาปฏิบัติหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จะเป็นการมาทำงานปีต่อปี จึงไม่น่าห่วงแต่จะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามากขึ้น แม้ว่า ความหมายของศีลธรรมจะคล้ายกับการปฏิบัติตามกฎ กติกาของหน่วย แต่ด้วยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาจะต้องทำหน้าที่ในการรักษาศีล 5 ประการให้ได้ แม้ว่าบางครั้งอาจจะเกิดความผิดพลาดไปแล้วก็ตาม แต่การควบคุมตนเองจะอยู่ในกรอบของความดีงามทั้งหมดซึ่งควรปฏิบัติในการรักษาศีล ดังนี้ 1. การไม่การประทุษร้ายและทำลายชีวิตผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นชีวิต หรือร่างกายก็ต้องห้ามตนเองให้ได้ พร้อมทั้งการสวดสวดคุณและ การกำกับจากต้นสังกัดเดิม และหน่วยที่ตนเองมาปฏิบัติหน้าที่อยู่ 2. การยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่มองหรือไปทำลายหรือยึดถือเอาทรัพย์สินของบุคคลอื่นมาเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์การปฏิบัติตามหน้าที่ก็ตาม หรือการดำรงชีวิตตามปกติก็ตาม 3. การไม่ยุ่งเกี่ยวหรือไปทำลายระบบความสัมพันธ์ที่ดีต่อครอบครัวบุคคลอื่น ๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคม 4. การยึดถือคำพูดหรือสัจจะ ความสัตย์จริงต่อจรรยาบรรณที่พึงมีในการเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง นอกจากนี้ยังต้องใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และ 5. การสร้างระบบสติปัญญาที่ดีให้กับตนเอง พร้อมกับการส่งเสริมการฝึกฝนอบรมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงเพราะรูปแบบการปฏิบัติงานไม่ได้เหมือนเดิมอยู่ตลอดเวลา

3.3 การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทางด้านจิตภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า ประเด็นใหญ่ของการปฏิบัติหน้าที่ในความ เป็นเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 หรือเจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคง

ในเรื่องจิตใจมีผลต่อประสิทธิภาพของงานและความสำเร็จ โดยเฉพาะระบบการสร้างขวัญและกำลังใจของหน่วยงาน ต้นสังกัดที่จะต้องก่อให้เกิดวัฒนธรรมแบบพี่น้องเพื่อนร่วมงานให้มากที่สุดรวมทั้งการสั่งการต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงผลต่อการบั่นทอนกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน หากผู้ปฏิบัติงานขาดกำลังใจ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงในชีวิตและความล้มเหลวของภารกิจได้ รวมทั้งความท้อแท้ ท้อถอยก็จะเกิดขึ้นตามมามากมายในจิตใจ เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 สิ่งหนึ่งก็ความระแวงซึ่งกันและกัน ความไม่มั่นคง ความอ่อนไหวต่อสภาพสังคม วัฒนธรรมในพื้นที่ปฏิบัติการ และสภาพพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ซึ่งจะส่งผลรวมไปถึงภารกิจของงานที่จะล้มเหลวได้ง่าย ฉะนั้น การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จะต้องมองจิตใจที่สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความมั่นใจ ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่า ความมั่นใจต่อภารกิจนั้นคือความสำเร็จต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ทางด้านปัญญาภานา ผู้วิจัยเห็นว่า ความรอบรู้ และการเรียนรู้ต่อการปฏิบัติจัดเป็นลักษณะของปัญญาที่ดี แต่กระนั้น การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภูมิภาคและโลก ทางเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ยังขาดระบบการเรียนรู้ที่ดีซึ่งเป็นผลทำให้ไม่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่มากนัก รวมทั้งการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมแบบเก่า ๆ ถือได้ว่าเป็นปัญหาในระดับการดำเนินชีวิตด้วยระบบทีมงาน ซึ่งบางครั้งเมื่อมีการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่และเจ้าหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ใหม่ แม้ว่ารับรู้มาแล้วว่าจะปฏิบัติอย่างไร แต่ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญไปที่ระเบียบวินัยเป็นหลักมีความเป็นไปได้น้อยมากที่มุ่งเน้นไปในส่วนของการสร้างปัญญา แต่ถึงอย่างไร ก็ตาม การสร้างหรือการพัฒนาสติปัญญา มิใช่จะทำให้เกิดขึ้นได้ในเร็ววัน บางครั้งก็ต้องอาศัยตัวประสบการณ์เป็นผู้สอนได้ดีที่สุด ซึ่งควรจะทำอย่างไร การพัฒนาปัญญา เป็นการพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้มีความเฉลียวฉลาดต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง นอกจากปฏิบัติงานแล้วยังต้องเสริมด้วยภาคทฤษฎีที่จำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องมีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้รอบต่อและความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จะเห็นได้ว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กอง
อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทั้ง 4 ด้านได้แก่ กายภาพนา ศิลปนา จิตนา
และปัญญานา มีความเหมาะสมอย่างมากในการนำไปช่วยเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนา
ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ให้มี
ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงได้ และมีความสามารถในการดำเนินการพัฒนา
และช่วยเหลือประชาชนได้ ซึ่งได้รับการพัฒนาทางกาย ทางศิลปกรรม ทางจิตใจและทางปัญญา
ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสูงสุดและศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กอง
อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ให้เจ้าหน้าที่กองอำนวยการ
รักษาความมั่นคงภายในภาค 1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถยึดมั่นในศิลปกรรม มีความเป็นอยู่
ที่เรียบง่าย ประหยัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการส่งเสริมการทำงานเป็น
ทีมมีเอกภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำการวิจัยเชิงปริมาณโดยทำการสำรวจความคิดเห็นไปยัง
เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ว่า สิ่งที่กำลังมาทั้งหมดสามารถจะ
นำไปประพจน์ปฏิบัติหรือสามารถจะรองรับการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติงานด้านความ
มั่นคงได้ ในปัจจุบัน และอนาคตได้หรือไม่ อย่างไร

องค์ความรู้จากการวิจัย

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นองค์กรหลัก ใน
การบูรณาการ อำนาจการ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหามันคง
ภายในราชอาณาจักรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความ
มั่นคงของรัฐ พร้อมทั้งดำเนินการเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่จะเกิดทุน พัทธ
และรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว และสนับสนุนโครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยการน้อมนำแนวทางพระราชทาน“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”และ
“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”เป็นหลักกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ซึ่ง
เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) มีหน้าที่
รับผิดชอบและการสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของกองทัพบกตามที่ผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมอบหมาย และมี

อำนาจหน้าที่ตามที่มีผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรกำหนดตามข้อเสนอของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคเจ้าหน้าทีกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติงานภายใต้คำสั่งและนโยบายของหน่วยเหนือ (กอ.รมน.) และผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ โดยมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจด้านความมั่นคงให้สำเร็จ จัดปัญหาภัยคุกคามให้หมดไป และจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนคนไทยและประเทศชาติสืบไป

กล่าวได้ว่า การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 จะต้องมีความพร้อมในการขับเคลื่อนภารกิจทั้งหมด ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในเชิงการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นและดีขึ้น การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทั้ง 4 ด้าน เป็นตัวเลือกหนึ่งการเสริมสร้างศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ให้มีศักยภาพหรือขีดความสามารถในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษามาทั้งหมด ทำให้พบองค์ความรู้ที่น่าสนใจ คือ การใช้หลักการปรับและเพิ่มศักยภาพด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านยึดมั่นในศีลธรรม ด้านความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน ประหยัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการทำงานเป็นทีมมีเอกภาพ จะช่วยให้เจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ให้ความทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมีศักยภาพหรือขีดความสามารถและการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักปรัชญาและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและประชาชนอย่างแท้จริง
2. การปรับเปลี่ยนทักษะและความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องมีความพร้อมในทักษะด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การวางแผน การอำนาจการ และการประสานงาน และมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจอยู่เสมอ ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับระเบียบวินัย ซึ่งจะเป็นสัญลักษณ์และจุดแข็งให้กับหน่วยงานความมั่นคงได้

4. การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาเรียนรู้และเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยและต่างชาติ การสร้างระบบการศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบได้ และเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคง ปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน พบว่า สภาพปัญหาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ที่ได้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สภาพปัญหาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ตามหลักพุทธธรรมในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านกายภาพ 2) ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านศีลภาพ 3) ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านจิตภาพ และ 4) ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านปัญญาภาพ พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านปัญญาภาพ ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านกายภาพ ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านศีลภาพ และ ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านจิตภาพ เป็นด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือ การประสานงานการขับเคลื่อนและการใช้มวลชน มีคะแนนน้อยที่สุด

จากการค้นคว้างานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ไม่พบงานวิจัยใดที่สามารถเปรียบเทียบกันได้โดยตรง แต่มีผลการวิจัยที่ใกล้เคียงกัน คือ งานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุทธธัญญา โอบอ้อม (ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุทธธัญญา โอบอ้อม, 2558) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในภาพรวมพบว่า ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษาและด้านการพัฒนาแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน 3 ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา, และ D (development) การ

พัฒนา นำมาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา จะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากรใน 3 ด้าน คือ ทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรม ที่ประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ $TED + SSP = KSA$ และยังได้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหลัก ภาวนา 4 ของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), 2544) “พุทธ ธรรมกับการพัฒนาชีวิต” ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามได้แล้วจะมีผลดีทั้งการพัฒนาตนเอง และจิตใจ ความหมายของภาวนา 4 คือ การเจริญ การพัฒนาทั้งทางด้านสมถะ และวิปัสสนา เพื่อให้มีผลปรากฏ ทั้งภาพลักษณ์ภายนอกและภายใน ฉะนั้นการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่เรื่องงานประสานงานการขับเคลื่อนและการใช้มวลชนจะต้องมีจิตใจและ ความสัมพันธ์ภาพที่เป็นมิตรหรือเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพล พูลภัทรชีวินและคณะ (จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ วิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรม พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของคนดี มี คุณธรรม คือ คนที่มีศีล มีธรรมะ มีสติ มีความรับผิดชอบ ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ ละอาย และเกรงกลัวต่อบาป เป็นต้น และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย สุขตาม ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทุนมนุษย์วิถีพุทธในยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับหลักพุทธ ธรรม เป็นแนวคิดที่สามารถผลักดันให้ทุนมนุษย์ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ หลักธรรมที่สำคัญหลักธรรมหนึ่งก็คือ หลักภาวนา 4

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความ มั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) หลักการพัฒนาศักยภาพ การปฏิบัติหน้าที่ 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพ 3) กระบวนการพัฒนาศักยภาพการ ปฏิบัติหน้าที่ (ในกระบวนการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ พบว่า มี องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ มีหลักพุทธธรรม คือ หลักภาวนา 4 มีขั้นตอนในการพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ 4 ขั้นตอน และมีโครงการและกิจกรรมประกอบการพัฒนา) 4) การ นำรูปแบบไปใช้ และ 5) เงื่อนไขของความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินใจ พฤษชาติรัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าของผู้บริหารสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าของผู้บริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 1) ที่มาของรูปแบบ 2)คุณลักษณะผู้นำที่ต้องการ 3) กระบวนการพัฒนา 4) การนำรูปแบบไปใช้ และยังได้สอดคล้องกับ พิเชษฐ โปธิภักดิ์ (พิเชษฐ โปธิภักดิ์, 2553) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ มี 3 ส่วน คือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบจากการนำรูปแบบที่ได้พัฒนาแล้วไปปรึกษาที่ปรึกษาและปรับปรุงและแก้ไข ผลจากการตรวจสอบรูปแบบทั้ง 5 ส่วน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

สรุป

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ทั้ง 4 ด้านได้แก่ กายภาวนา ศิลภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา มีความเหมาะสมอย่างมากในการนำไปช่วยเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงได้ และมีความสามารถในการดำเนินการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนได้ ซึ่งได้รับการพัฒนาทางกาย ทางศีลธรรม ทางจิตใจและทางปัญญา ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสูงสุดและศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม ให้เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถยึดมั่นในศีลธรรม มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมมีเอกภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ดังกล่าวมาทั้งหมด สามารถนำไปประพจน์ปฏิบัติและรองรับการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงได้ในปัจจุบันและอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม จะต้องมียุทธศาสตร์การปฏิบัติหน้าที่และมีความสามารถปฏิบัติงานใน 3 ประการ คือ 1.การวางแผน 2.การอำนวยการ และ 3. การประสานงาน ในงาน ดังต่อไปนี้ คือ การบริหารบุคคล งานการข่าว งานนโยบายและแผน งานกิจการมวลชนและสารสนเทศ งานการบริหารทั่วไป งานงบประมาณและการเงิน งานการประสานงานความมั่นคง และงานประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และอื่น ๆ ตามสั่งการของผู้บังคับบัญชา ดังนั้น การกำหนดนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จะกำหนดประเด็น ดังนี้

1.1 การพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 และหน่วยเหนือควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมสมรรถนะทางร่างกายให้เหมาะสมและเกิดความพร้อมทุกสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการสร้างกำลังพลใหม่ ๆ ให้มากขึ้นเพื่อทดแทนกำลังที่ปฏิบัติหน้าที่นาน รวมทั้งการจัดโครงการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะและบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับร่างกายบ่อย ๆ หรือทุก ๆ เดือน พร้อมระบบการดูแลเรื่องสวัสดิการให้มากขึ้น เช่น ที่พักอาศัย ค่าตอบแทน การดูแลภายหลังการปฏิบัติหน้าที่ และงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นต้น

1.2 การพัฒนาศักยภาพด้านศีลภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ควรที่จะส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับความเป็นมืออาชีพของหน่วยความมั่นคงให้มากขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้าไปสู่ความกลมกลืนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่ปฏิบัติการ สามารถพัฒนาความสัมพันธ์กับนานาประเทศมากยิ่งขึ้น

1.3 การพัฒนาศักยภาพด้านจิตภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ควรที่จะสร้างศักยภาพความพร้อมทางจิตใจให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ อาทิเช่น ความมุ่งมั่นในอุดมการณ์ ความมั่นใจในตนเอง การตัดสินใจ และความตื่นตัว เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการปฏิบัติงานในระบบทีมงาน หากไม่มีความพร้อมเท่า ๆ กัน จะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในพื้นที่ได้

1.4 การพัฒนาศักยภาพด้านปัญญาภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ควรที่จะเสริมสร้างประสบการณ์และทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านที่ใช้อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการ การปรับทัศนคติ ค่านิยมต่อความเป็นเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง รวมทั้งการส่งเสริมระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านความมั่นคงอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรม การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงระบบต่าง ๆ อาทิเช่น ความมั่นคง ระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ให้เกิดการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติไปสู่เป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ดังนี้

2.2 การพัฒนาศักยภาพด้านกายภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า ควรที่จะสร้างเสริมให้กำลังพลที่ปฏิบัติงานเก่าและกำลังพลที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ ให้มีร่างกายที่เข้มแข็ง ด้วยการเสริมสร้างระบบการดูแลสุขภาพด้วยโภชนาและอาหารที่สามารถกระตุ้นธาตุทั้ง 4 ให้สมดุลและเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร้โรคภัยไข้เจ็บง่าย รวมทั้งการเสริมสร้างระบบการทดสอบร่างกายให้มีความพร้อมอยู่เสมอด้วยการออกกำลังกายอย่างเป็นระบบ

2.2 การพัฒนาศักยภาพด้านศีลภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า ควรที่จะนำเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพิ่มเติม อาทิเช่น การปฏิบัติตามหลักศีล 5, ศีล 8 ในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมความตระหนักถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนิมนต์พระวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติศีลธรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม

2.3 การพัฒนาศักยภาพด้านจิตภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีแผนงานโครงการจะมุ่งไปสู่การสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเพื่อฝึกอบรมจิตใจให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง มั่นใจ และเพิ่มพูนอุดมการณ์การทำงานเพื่อประชาชน ความทุ่มเทเสียสละให้กับความเป็นกัลยาณมิตรที่เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 การพัฒนาศักยภาพด้านปัญญาภาวนา ผู้วิจัยเห็นว่า ควรที่จะนำหลักการศึกษาผนวกกับประสบการณ์ในการปฏิบัติตามพื้นที่ โดยจัดหลักสูตรหรือจัดองค์ความรู้ใหม่ให้กับ

เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง เพิ่มโอกาสที่จะแสวงหาเส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพราชการ อีกทั้งการถ่ายทอดประสบการณ์จากเจ้าหน้าที่รุ่นพี่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปที่นักวิจัยอื่นๆ ควรจะสนใจเพื่อนำไปเป็นประเด็นที่มีความแตกต่างโดยเฉพาะกำหนดให้ระเบียบวิธีที่แตกต่างกันไปเพื่อเป็นการประเมินตรวจสอบถึงผลการวิจัย และกระบวนการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ตามหลักพุทธธรรมได้อย่างไรต่อไป

3.1 ควรจะทำการศึกษาในประเด็นหลักสูตรหรือด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตามหลักพุทธธรรมภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

3.2 ควรทำการศึกษาในประเด็นรูปแบบการบริหารจัดการความรู้ขององค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคอื่น ๆ ตามหลักพุทธธรรม ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

เอกสารอ้างอิง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (ม.ป.ป.). คู่มือการปฏิบัติงานตามโครงสร้างใหม่. ม.ป.ท.

จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ. (2549). การวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรม. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2544). พุทธธรรม (ฉบับเดิม) พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: ดวงแก้ว.

พิเชษฐ์ โพธิ์ภักดี. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.

ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุทธธัญญา โออ้อม. (2558). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Likert, Rensis. (1967). “The Method of Constructing and Attitude Scale”, in Reading in Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed., New York: Wiley & Son.